

Hjørring, 21. august 2017

Hjørring Kommune, Team Byggeri

Vedr. ansøgning om om- og tilbygning på ejendommen Nørregade 27A, 9800 Hjørring – sagsnr. 02.34.02-G01-265-17.

Ejendommen Nørregade 27A ligger midt i Gl. Hjørring, som er omfattet af en bevarende lokalplan, i hvilken blandt andet denne ejendom endvidere er udpeget særligt som bevaringsværdig bygning. Nørregade er som trafikåre ældgammel, og bygningsmiljøet langs den er stadig domineret af købstadsmiljøet, som det fremstod for 100 til 200 år siden.

Ifølge registranten over Gl. Hjørring er hovedbygningen mod gaden i Nørregade 27 opført i 1899, og ved en søgning i filarkivet genfindes dette årstal i forbindelse med tegninger (vedhæftet) udfærdiget af arkitekt Hans Vejby-Christensen. Disse tegninger, som blev behandlet af bygningsmyndighederne i marts 1899, benævnes imidlertid som ombygning, og facaden er på tegningen også påført årstallene 1870 og 1899. Det er FBL-Hjørrings vurdering, at der i givet fald må have været tale om en meget gennemgribende ombygning, der nærmede sig en nybygning. Det viser sig, at bygningen i dag fremstår stort set uændret i forhold til disse tegninger fra 1899 og i forhold til et fotografi (vedhæftet) fra de allerførste år i 1900-tallet.

Hans Vejby-Christensen (1869 – 1945) var en lokal arkitekt, hvis navn knytter sig til en lang række bygninger i Hjørring, som stadig findes. Ud over private boliger er der bl.a. tale om Odd Fellow Logen, Dronningensgade (1898), Vrå Valgmenighedskirke (1900) og en række udvidelser af Hack Kampmanns sygehus på Bispensgade (1905 – 1920) foruden en lang række skoler i oplandet.

FBL-Hjørring er naturligvis meget interesseret i at kommentere de planer, der nu fremlægges vedrørende ejendommen Nørregade 27; men vi må anføre, at høringsmaterialet er utilfredsstillende med hensyn til at belyse sagen, så man som høringspart får et dækkende indblik.

Der nævnes en række forhold i lokalplanens bestemmelser, som der ønskes dispenseret fra, men man kommer ikke ind på § 7.1, som anfører, at ”bygninger må ikke nedrives, ombygges eller på anden måde ændres, medmindre byrådet giver tilladelse hertil”. Det betyder, at alt, hvad der ønskes foretaget af ændringer, er at opfatte som dispensationer og derfor noget, man som høringspart er berettiget til at kommentere.

Det gør det også vanskeligt at udtale sig optimalt, at sagen tilsyneladende er en del af en større plan, som omfatter hele gården. Denne plan omtales ikke, men kan fornemmes ud af nogle af tegningerne. Det kan fx bekymre os, at der vises nedrivning i gården for at skaffe parkeringspladser. Det fremgår ikke, om det indgreb er nødvendigt for at få tilladelse til at etablere de påtænkte lejemål i forhuset.

Endvidere er de fremsendte tegninger upræcise, og der mangler en nøjere beskrivelse af, hvilke ændringer ombygningsprojektet indebærer. At tagmaterialet for eksempel ønskes ændret, skal man ned i de tekniske specifikationer for at registrere, og da uden at det gøres klart, at der er tale om en ændring.

Til alt held er FBL-Hjørring af arkitekt og bygherre blevet inviteret til en åstedbesigtigelse – og tak for det – hvor vi stillede spørgsmål og fik nærmere besked, så vi alligevel kan forholde os til nogle af manglerne i høringsmaterialet.

Bemærkninger, der knytter til facaden mod gaden:

Disse bemærkninger baserer sig udelukkende på den medsendte tegning af den nye facade samt udsagn fremsat af arkitekt og bygherre ved føromtalt besøg på stedet.

- Den fremsendte tegning fremviser en ujævn rytme i facadens vinduer, som ikke eksisterer i det virkelige hus. Arkitekt og bygherre præciserer, at der ikke ændres på vinduesåbningerne på første sal, og at vinduesåbningerne i stueplan gives samme rytme ved, at de to større vinduesåbninger i husets sydlige ende gøres smallere. Disse udtalelser finder FBL-Hjørring meget tilfredsstillende.
Da bygningen på nær bredden af de to ovennævnte vinduer fremstår fuldstændig som i 1899, og da stueetagens vindueshuller altid har gået til gulv med store ruder, vil FBL-Hjørring foreslå, at de høje vindueshuller bevares. Vinduer med brøstning etableres så tilbage trukket i åbningen, gerne med vindue som én rude og ensfarvet brøstning. Et sådant indgreb vil efter FBL-Hjørrings vurdering kunne foretages med moderne materialer og samtidig gøres diskret og med respekt for husets oprindelige udtryk.
- På den fremsendte tegning flugter tværsprosserne på førstesalens vinduer ikke med fremspringene i decorationen omkring vinduerne, hvilket de gør i huset nu. Efter arkitekts og bygherres udsagn skal de nuværende forhold fortsætte. Det hilser FBL-Hjørring med tilfredshed.
- Bygherre oplyser, at man agter at skifte skifertaget ud med røde vingetegl, så huset spiller sammen med de øvrige mange røde tage i gaden. Røde vingetegl er ganske vist smukke, men FBL-Hjørring mener, at taget bør forblive belagt med skifer. For det første var det ganske typisk for tiden omkring 1900 at benytte skifer som tagmateriale, for det andet har bygningen fuldstændig bevaret det udtryk, den fik i 1899 – med skifertag.
- På huset findes to morsomme kviste udført præcis som Vejby-Christensen tegnede dem. FBL-Hjørring har meget svært ved at acceptere, at disse kviste fjernes, selv om vi kan se, at det er stærkt ønskeligt for bygherre, for at hans planer kan gennemføres.
De fire foreslåede kviste på den fremsendte tegning er placeret højt på taget. Ifølge bygherre er brøstningen temmelig høj i de nuværende kviste, som har facade meget tæt på tag-skægget. For at begrænse højden på brøstningen (tegningerne viser 105 cm), hvilket bygherre udtaler, at han ønsker, vil facaden på nye kviste således skulle placeres så langt nede på taget, at de kommer til at udgøre en del af bygningens facadeudtryk. Såfremt der gives tilladelse til etablering af fire nye kviste, er udformningen af dem derfor af væsentlig betydning.
De bør ikke være kvadratiske. FBL-Hjørring anbefaler, at eventuelle nye kviste får en udformning inspireret af de nuværendes med sadeltag med lille hældning. Flunkene kan udfø-

res i glas for at bevare en lethed, og gennemsigtigheden kan camoufleres af ”gitre”, som det er sket på museets bygning, Museumsgade 2, hvor ”gitrene” lukker lys ind oppefra, men camouflerer nedad.

- Huset har oprindeligt haft tre skorstene, hvor Vejby-Christensen ikke kunne få den midterste placeret i symmetriaksen i den ellers stramt opbyggede facade. Bygherre oplyser, at huset vil få en ny skorsten. FBL-Hjørring foreslår, at det overvejes at etablere i hvert fald to skorstene, hvilket bygningens pondus nemt kan bære. Med hensyn til udformning kan det medsendte billede inspirere.
- Og kunne den morsomme detalje, som stadig findes øverst på nedløbsrøret mod nord, bevares og genskabes mod syd, vil det sætte prikken over i-et.

Bemærkninger, der knytter til facaden mod gården:

Skal gamle huse have nutidig funktion, må de tåle nogle ændringer, og bagsiden af bygningen må tåle mere end forsiden. Alligevel vil FBL-Hjørring, når man på Vejby-Christensens tegning ser, hvor oprindeligt også denne side står, opfordre til, at indgrebene bliver så nænsomme som muligt. Ikke kun af hensyn til forhusets fremtræden, men også af hensyn til det meget autentiske gårdmiljø med bevaringsværdige bygninger, som den er en del af.

- Arkitekt og bygherre oplyser, at man har opgivet tanken om at forhøje sidehuset, hvilket fjerner fire af de seks dispensationsansøgninger, som nævnes i høringsmaterialet. Det kan vi i FBL-Hjørring kun hilse med tilfredshed.
- Facaden mod vest ønskes øget fra 2,5 til 3 etager, hvilket kræver dispensation fra §§ 4.5 og 6.1. FBL-Hjørring kan muligvis acceptere en bred kvist, som i hver ende markerer det oprindelige tagskæg, men vi mangler en tegning af bagfacadens udtryk, efter at forhøjelsen af sidehuset er opgivet.
- Tegningen viser vinduer med store glaspartier. FBL-Hjørring mener, at facaden af hensyn til samspillet med resten af gårdmiljøet ikke bør fremstå alt for modernistisk, derfor bør vinduerne have et udtryk i stil med de nuværendes.
- Opførelsen af udvendig trappe og svalegange må nok accepteres, men anlægget må begrænses mest muligt i størrelse og gives en lethed, så bygningen ikke camoufleres, og så bygning med trappeanlæg bidrager til et inspirerende gårdmiljø i samspil med gårdens øvrige bygninger.
- Bygherre udtaler, at det er hensigten at give bagfacaden en overfladebehandling, så den visuelt fremstår i samme farve som de øvrige bygninger i gården. Det er muligt, at bagfacaden må tåle indgreb, så det vil være en gevinst; men det må tydeligt beskrives, hvad en sådan behandling i givet fald indebærer.

Venlig hilsen

Søren Thirup
Formand, FBL-Hjørring